

9.11.2011

Valtiovarainvaliokunnan liikennejaosto

Viite: Lausuntopyyntö 25.10.2011**Asia: HE 59/2011 vp, momentti 31.30.63 - Joukkoliikenteen palvelujen osto ja kehittäminen**

Valtion vuoden 2012 tulo- ja menoarvioon, momentille 31.30.63 - Joukkoliikenteen palvelujen osto ja kehittäminen, on esitetty yhteensä 96.875.000 euron määrärahaa. Määrärahasta junaliikenteeseen on suunnattu yhteensä 43.600.000 euroa (45 % koko määrärahasta), lentoliikenteeseen 1.000.000 euroa (1 %), laivaliikenteeseen 250.000 euroa (0,26 %) ja maantieliikenteeseen 39.925.000 euroa (41,2 %). Loppu jakautuu suurten kaupunkiseutujen joukkoliikennetukeen 9.250.000 euroa sekä kehittämishankkeisiin ja liikkumisen ohjaamiseen 2.850.000 euroa. Tästä loppuosasta todennäköisesti merkittävä osa ohjautuu maantieliikenteen joukkoliikenteeseen. Kun koko maan henkilöliikennesuoritteesta reilusti yli 90 % hoidetaan maantieliikenteellä ja vain reilut 5 % raideliikenteellä (sisältäen metron ja raitiotiet), ja edelleen kun pääkaupunkiseudun ulkopuolisesta joukkoliikenteestä tehdään reilusti yli 80 % maantieliikenteessä, voidaan tätä joukkoliikenteen palvelujen oston jakautumista eri liikennemuotojen kesken pitää toteutuneeseen liikenteeseen nähden perusteettomana. Sinänsä tällä rahamäärällä voidaan mielestämme hoitaa maamme joukkoliikenteen tarpeet siltä osin kuin niihin voidaan yhteiskunnan odottaa taloudellisesti osallistuvan.

Maamme on pinta-alaltaan eurooppalaisittain erittäin suuri ja väestön määrä on varsin vähäinen. Väestötiheytemme on yksi Euroopan pienimmistä. Tästä lähtökohdasta ajatellen pääkaupunkiseudun ulkopuolisen joukkoliikenteen hoitaminen raideliikenteenä on varsin tehotonta. Jotta raideliikenteen edut saataisiin täysimääräisesti käyttöön, pitäisi matkustajamäärien olla nykyistä huomattavasti suurempia useimmilla käytössä olevilla reiteillä. Raideliikenteellä on, mm. ympäristösyistä, oma arvonsa ja sitä tarvitaan taajaan asutuilla alueilla, mutta harvaan asutuilla alueilla sen käyttäminen on tehotonta niin talouden kuin ympäristönkin näkökulmasta katsottuna. Lisäksi raideliikenteen ostojen kohdistamisella alueille, joilla on vielä toimiva ja tehokas itsekannattava linja-autoliikenneverkko, aiheutetaan maantieliikenteen toimintamahdollisuuksien kapenemista, joka heijastuu myös haja-asutusalueiden joukkoliikenneverkkoon. Hyvin ja tehokkaasti toimiva joukkoliikenne edellyttää liikenneverkon kattavaa toimintaa. Ilman haja-asutusalueiden joukkoliikennepalveluita ei näitä suuremman joukkoliikenneverkon palveluita voi ko. alueen asukas hyödyntää runkoverkkojenkaan osalta.

Lentoliikennepalveluiden ostaminen alueilta, joille on toimivat raideliikenteen yhteydet, ei myöskään saa kannatustamme. Nyt esitetystä tulo- ja menoarviossa varataan yli 50 euroa jokaista ostettua lentomatkaa varten. Valtion osuus on sopimuskaudella enintään 50 % liikenteen hallintokustannuksista. Käytännössä siis julkinen valta kuntien toimesta maksanee siis myös yli 50 euroa jokaista ostettua lentomatkaa varten. Voidaankin kysyä pitääkö esim. Savonlinnan ja Varkauden alueella yhteiskunnan maksaa näin merkittäviä määriä jokaisesta lentomatkasta?

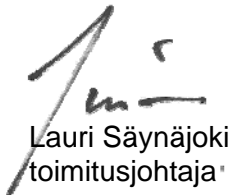
9.11.2011

Maassamme tarvitaan joukkoliikennettä. Yhteiskuntamme liikennejärjestelmien ei ole syytä kehittyä vain yksityisautoilun varaan rakentuvaksi. Hyvät liikenneyhteydet ovat osa kehittynyttä liikennejärjestelmäämme ja tästä on syytä pitää koko maan alueella kiinni jatkossakin. Junaliikennettä on syytä edelleen kehittää ja tietyiltä osin myös tukea. Linja-autoliikenne edellyttää myös harvaan asutuilla alueilla oman tukensa. Julkista joukkoliikennettä tulee kuitenkin kehittää matkustajamäärien edellyttämällä tavalla. Linja-autoliikenteen osalta on varsin huolestuttavaa, että yhteiskunnan ostamilla linjoilla matkustajamäärät ovat varsin vaatimattomat. Koko maan kattavan tehokkaan ja taloudellisen palveluverkoston omaavan taksiliikenteen mahdollisuudet erilaisten kutsuliikenne ratkaisujen hoitajana olisi syytä ottaa vihdoin huomioon. Kyytitakuun osalta on aika ryhtyä konkreettisiin toimiin.

Maahamme on rakennettu yhteiskunnan varoin erilaisia liikenteen ohjausjärjestelmiä. Taksialan olemassa oleva tehokas tilausvälitysjärjestelmä on haluttu syystä tai toisesta sivuuttaa lähes kokonaan. Lisäksi tehokas on-line maksuliikennejärjestelmämme mahdollistaisi edelleen useita toimintamalleja hiljaisen ajan liikenteen järjestelyissä. Olemme rakentaneet yhteistyössä Kansaneläkelaitoksen kanssa sähköisen suorakorvausjärjestelmän, joka tulee kattamaan koko maamme, Ahvenanmaa mukaan lukien, vuoden 2013 aikana. Tätä valmista rakennetta tarjoamme myös kaikkiin muihin yhteiskunnan liikennetarpeisiin, joissa taksikaluston kapasiteetti on riittävä. Toivottavasti päätöksenteossa osataan ja uskalletaan ottaa jatkossa huomioon alati muuttuvat liikennöintitarpeet myös harvaan asutuilla seuduilla.

Kunnioittaen

Suomen Taksiliitto

Lauri Säynäjoki
toimitusjohtaja

Timo Koskinen
hallintopäällikkö